

sosialurin

telf. 1 47 20. 1 18 20
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirtaks-

og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Soltin tingseta

BORGARLIGA landsstýrið hevur skjótt sitið í trýggjar mánaðum. Hetta eru helst teir soltnastu mánaðarnir hjá lögtinginum í mong mong ár.

Á TINGFUNDI hósdeginn, varð bíðað eftir lögmanni, sum landsstýrisins vegna skuldi leggja mál fram. Tá lögmaður umsiðir kom og fekk orðið til framløgu, byrjaði hann við at siga, at hann hevur stóra virðing fyri sínum arbeiðsgevara, nevniliga lögtinginum.

ORSØKIN TIL, at lögmaður var ov seinur niðan í tinghúsið, var ikki tann, at hann hevði ov lítla virðing fyri tinginum, men tann, at seinnapart hósdeginn hava lögmaður og landsstýrismennirnir fasta viðtalutíð í Tinganesi. Tingformaðurin svaraði lögmanni, at tað var landsstýrið sjálvt, sum gjørdi av, nær tað vildi leggja mál fram, og vildi hann mæla landsstýrinum frá at leggja mál fram hósdeginn.

ANNARS IVAST vit stórliga í, hvussu tað er við virðingini, sum landsstýrið og samgongan hava fyri lögtinginum, tá hugsað verður um, hvussu tingmenn í nærum trýggjar mánaðar hava ferðast til og úr Havnini, uttan at teir hava fingið nakað frá landsstýrinum at arbeiða við. Nú í langa tíð hava tingmenn verið í Havn á einum fundi fyrst í hvørjari viku. Síðani eru teir sendir aftur til hús og eru bidnir um at koma aftur til ein fund seinast í vikuni.

VIÐ UNDANTAK av teimum málunum, sum javnaðarflokkurin og andstøðan hava lagt fram, og so teimum fyrispurningunum, ið eru komnir um landsstýrið til lögtingið frá ríkisumboðnum um, annaðhvørt ávísar danskar lógir skulu setast í gildi í Føroyum ella ikki, hava so fá mál verið á tingi, at tað neyvan hevur givið lögtinginum arbeiði í meira enn eina viku.

UM TANN PARTIN av vetratingsetuni, sum er farin, kunnu vit bert siga, at higartil er talan um eina ta soltnastu tingsetuna sum fólk, eisini eldri fólk, minnast.

Idolið rustar

Ein av fyrimyndunum hjá Óla Breckmann og hansara sterkt hegrevenda fólkaflakki er Margareth Thatcher og konservatívi flokkur hennara í Bretlandi.

Ferð eftir ferð er the iron lady — jarnkvinnan ella stálfrúan — hildin upp fyri føroyingar, sum ein fyrimynd. Soleiðis sum hon og hennara skurvblending av dekamentum aðalsmonnum, flekkutum stjórum og forblindaðum afturhaldsfanatíkarum hava handfarið tað økonómiska, sosiala og politiska lívið í Bretlandi, skal sannur konservatíviur politikkur vera.

Hvat er tað so fyri politikkur, ið henda stálfrúa og hennara flokkur hava ført nú í nærum tvey ár? Hvussu sá hennara alternativ út — hetta alternativ, sum Dagblaðið hevur prisað í tíð og ótíð? Og hvat er úrslitið av hesum politikki í dag?

Innihaldið í hesum politikki, var í stuttum

hetta, at fakfeløgini skuldu knasast, tær sosialu veitingarnar skerast niður, prisirnir hava fritt at fara, meðan lønirnar skuldu haldast niðri, útreiðslurnar til hernaðardubbingina skuldu økjust og alt almennt virksemin annars setast niður.

Hesin politikkur, ið sum vituligt er, byggir á Chigagoekonomin Friedmann og hansara búskaparligu jungluteoriir, var sum øll minnst treytalest fagnaður av Dagblaðnum og stavnamanni fólkaflakksins Óla Breckmann.

Úrslitið av hesum politikki liggur nú klárt fyri øllum, sum t. d. greitt frá í útvarpinum og í bretsku og amerikanskum pressuni. Hetta úrslit vísir eitt arbeiðsloysi, sum er tað størsta síðan kreppuárinum fyrri annan heimsbardaga. Harnæst sæst, at livikorini hjá tí vanligu bretanum ongantíð í friðartíð hava verið so vánalig. T. d. tók stálfrúan mjólkina

frá skúlabørnunum í teimum blóðfátæku býarpørtunum. Í mongum førum var henda mjólkaranón einasta trygd fyri, at fá tækrabørn kundu fáa nakað gott í beininum. Av øðrum fylgjum kunnu verða nevnd at ein partur av fakfelagsvirkseminum nú er kriminaliseraður, at skattatrystið á tann vanligu løntakaran er munandi harðnað. Síðst men ikki minst er at nevna, at samfelagsbúskapurin sum heild er munandi verri fyri, enn hann var, meðan arbeiðarastjórnin ráddi. Inflátióin er størri enn nakrantíð, uttanlandaskuldin vaksandi og vinnulivið klárar seg verri og verri móttvegis t. d. týskum og japanskum konkurrentum. Í hesum sambandi eigur at vera mint á, at formaðurin fyri bretska arbeiðsgevarafelagnum herfyri í sjónvarpinum upplýsti, at hann inniliga vónaði, at Thatcherstjórnin ikki náddi at oyðileggja alt

við-merkingar

bretskt vinnulív, áðrenn Labour kom til ræðið aftur. Hann skoytti uppi, at hann sá onga aðra bjarging fyri bretska búskap, uttan eina arbeiðarastjórn! Nú veit eg ikki um eitt slíkt úttalísi er nakar heiður fyri arbeiðaraflokkinn, men tað vísir í hvussu so er, hvussu nógv hald, ið er í øllum dagblaðsreypinum um stálfrúna og hennara búskaparligu brøgd.

Hvat viðkemur nú alt hetta føroyskum lesarum?

Ikki so heilt lítið! Hetta er tann búskaparpolitikkur, ið hevði verið ferdur, um fólkaflakkurin hevði fingið avgerandi ávirkan á føroyskan búskap. Somuleiðis er ikki torført at ímynda sær fylgjurnar fyri okkara sosialu vælferð og fyri okkara fakfelagslív, um, hvat Harrin forbjóði, fólkaflakkurin einaferð skuldi komið til ræðið í Føroyum.

jd

Nú er at hugsa seg um

Loyvið mær at seta hetta í blað okkara.

Tað má sannast, at tíðin gongur skjótt, og at tíðin broytist nógv. Sum fólk verður eldri kundi ein rokna við, at tað bleiv klókari, sum erfaringarnar geva teimum; men tað er nógv man undrast á.

Hava vit ikki eina andstøðu á tingi í dag? Duga hesir menn ikki at siggja, at Pauli Ellefsen ikki er sína uppgávu vaksan sum lögmaður? Fyri okkum smáu í samfelagnum, sum einki formáða uttan at royna at seta krossin til hvørt tal við tann mannin vit rokna við vil gera sitt besta og er egnaður, sær tað út sum Pauli Ellefsen førir okkum út á streymasjógv, so vit fullkominliga missa mótið.

Okkum tykir tað sum Pauli Ellefsen ikki er sína uppgávu vaksan, og tað hevur hann prógvað fleiri ferðir. Kann andstøðan ikki seta eitt misálitisuppskot fram á tingi, so vit kunnu fáa nýval? Ella skal nú alt Føroya fólk fáa at føla hvat tað vil siga, at bert teir, sum nú eru væl fyri, skulu fáa meir, og tann meiningi maðurin gjalda gildið.

Hvi er tað soleiðis? Hvi er tað so, at ríkenn yvirhøvur skulu fáa loyvi til at

vinna so nógvan pening — finna ymisk hol í lógini, so teir eisini sleppa undan skatti. Peningurin teir vinna kemur ikki okkum vanligum fólk til góðar. Hesin peningur verður í mongum førum goymdur í útlandskum bankum.

Ein skuldi trú, at her á landi átti at verið pláss fyri okkum øllum, men so er ikki.

Ongantíð hevur mær dámt Tjóðveldisflokkinn, tí eg havi hildið, at ov lítið hald er í tí hann setur út í kortið, men grein heur hann kortini í sínum máli. Tá ein hugsar seg um stendur á.

Vit í Føroyum hava ikki hetta so nær at okkum, tí vit liggja so avsiðis. Men vit gera ein fiskisáttmála fyri og annan eftir, hvar vit loyva risalondum at koma her at fiska, ímóti at vit fáa eitt lítið sindur frá teimum. Men tá tann dagur kemur, tá hesi risalondini hava fiskað alt upp, hvar sleppa vit tá at fiska, tá vit einki hava at lata afturfyri?

Var tað ikki betur um vit sjálvir fiskaðu tað stovnurin kann tola. Kanska Grønland kundi loyvt okkum fiskiskap, við tað at føroyingar hava hjálpt grønlandinum, við at læra teir at fiska.

Gomlu føroyingarir lögdu størstan dentin á at rættvist skuldi býast, og tað hevur tí eisini verið í bestu semju, at teir fiskaðu undir Grønlandi. Teir lögdu nógv fyri, men fingi eisini væl burturúr.

Vit kunnu eisini minnst aftur á seinra heimsbardaga hvussu føroyingar fluttu fisk til Onglands. Hetta var vandafull sigling og mangir komu ikki aftur. Tá var tað Churchill segði, at hetta skuldi ongantíð vera gloymt føroyingum. Men hvat er so í dag? Flestu lond siga seg vilja hjálpa okkum úr truplu støðu okkara uttan Ongland. Har er blankt nei.

Hjá okkum er einki annað at gera enn at royna at finna nýggjar vinnuvegir og innflyta minst møguligt. Eitt nú eplir kundu vit sjálvir velt. Ikki skuldi verið neyðugt at

keypt eggini úr Svøríki ella Danmark. Mjólk kundi vit havt nógmikið av sjálvir. Klæðir somuleiðis. Vit hava fleiri góð og stór klæðnavirki sum kundi klára tað vit hava fyri neyðini. Tað sama er við húsabygggingini, har nógv meir kundi verið gjørt av okkum sjálvum. Tað er besta loysnin fyri at halda arbeiðsloysinum burturi og somuleiðis billigari fyri landið.

Tað vit treingja til er ein sum kann stila fyri — hvat tænar landinum best í hesi neyð okkara.

Lívið er stutt, og vit megu eisini hugsa um tey sum skulu taka við eftir okkum. Heldur henda leiðin fram, er tað ikki nógv sum komandi ættarlið kann siggja fram til. Tíverri.

Ein troystt húsmóður

heldur tú ikki

sosialin